

Viktimizacija i različitost: ka holističkom pristupu viktimologiji i pravima žrtava

Viktimološko društvo Srbije

28. — 29. studenoga 2019. godine, Beograd, Republika Srbija

U Beogradu je od 28. do 29. studenoga 2019. održana 10. godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije. Konferenciju je otvorio prof. dr. sc. Slobodan Savić, predsjednik Viktimološkog društva Srbije, a potom su se sudionicima obratili Zvezdan Radojković, pomoćnik direktora policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srbije, Oliver Bačanović, profesor Fakulteta sigurnosti Sveučilišta „Sveti Kliment Ohridski“ iz Bitole, Sjeverna Makedonija te prof. dr. sc. Vesna Nikolić Ristanović, direktorica Viktimološkog društva Srbije.

Prva plenarna sekcija realizirana je pod naslovom *Žrtve i viktimizacija: promjena paradigme*. U okviru te sekcije održana su tri izlaganja. Ivo Aertsen, prof. emer. s Instituta za kriminologiju Katoličkog sveučilišta u Luevenu (Belgija) govorio je o *žrtvama kriminaliteta kao građanima u kontekstu odgovornosti koja se vezuje uz prava*. Albin Dearing iz Agencije Europske unije za ljudska prava (FRA, Austrija) izložio je rad s naslovom *Od prava države na kažnjavanje prijestupnika k pravu žrtava nasilnih kaznenih djela na kazneni postupak i sudjelovanje u svojstvu stranke u postupku*, u kojemu je iznio rezultate istraživanja koje je FRA napravila o toj temi. Posljednje izlaganje u okviru te plenarne sekcije održala je Vesna Nikolić Ristanović koja je predstavila rad *Viktimološka teorija, praksa i aktivizam: dosadašnji izazovi i mogući pravci budućeg razvoja*, u kojemu je sažela povijesni prikaz razvoja viktimologije i dala osvrt na moguće pravce budućeg razvoja.

Druga plenarna sekcija realizirana je s naslovom *Viktimizacija i različitost*. U okviru te sekcije realizirana su četiri izlaganja. Gema Maria Varona, predsjednica Baskijskog instituta za kriminologiju (Španjolska) izložila je rad s naslovom *Viktimigracija i uloga promatrača: ogledala za viđenje drugih*, Irma Kovčo Vukadin prezentirala je rad s naslovom *LGBT žrtve nasilja u kaznenopravnom sustavu: pregled politika i praksi*, Mally Shechory Bitton i Liza Zvi, s Odsjeka za kriminologiju Ariel Sveučilišta u Izraelu, dale su *pregled aktualnih spoznaja i rezultate istraživanja o percepciji odgovornosti žrtve i počinitelja u slučajevima pornografije iz osвете*, dok je Zorica Mršević s Instituta društvenih znanosti (Srbija) izložila rad o *izazovu i perspektivi duginih obitelji u Srbiji*.

Nakon plenarnih sekcija realizirane su tri tematske sekcije.

Prva tematska sekcija nosila je naslov *Preplitanje uloge žrtve i počinitelja*, a realizirana su dva izlaganja. U prvom izlaganju, koje su pripremili Oliver Bačanović i Nataša Peovska s Fakulteta sigurnosti „Sveti Kliment Ohridski“ iz Bitole (Sjeverna Makedonija), prikazani su *rezultati istraživanja povezanosti među institucionalnim čimbenicima i marginalizaciji te devijantnosti kod mladih u odgojno-popravnim domovima i zatvorima za djecu (maloljetničkim zatvorima)*, a u drugom izlaganju, koje su prikazale Slađana Đurić s Fakulteta sigurnosti Sveučilišta u Beogradu i Ana Paraušić s Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja iz Beograda, dan je *pregled trendova i stope rasta zatvorske populacije u zemljama zapadnog Balkana*.

Druga tematska sekcija sadržavala je izlaganja koja su se bavila različitim oblicima viktimizacije. Mirjana Dokmanović s Instituta društvenih znanosti (Srbija) prezentirala je rad s naslovom *'Inteligentni' videonadzor i zaštita prava na privatnost i osobnih podataka*. Hatidža Beriša (Škola nacionalne obrane, Sveučilište obrane, Srbija), Željko Gajić (IBSSA Biro za borbu protiv trgovanja ljudima, Srbija) i Srđan Nikolić (Vojno-obavještajna agencija, Srbija) prezentirali su rad *o ulozi medija, gledanoj kroz prizmu terorizma*, a Sonja Šćekić i Maja Todorović iz Sigurne kuće za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja (Niš, Srbija), prezentirale su rad *o stavovima građana Niša o nasilju nad starijim osobama*.

U trećoj tematskoj sekciji prezentirane su ženske mreže i službe za podršku žrtvama. Anamaria Droždan-Kranjčec i Maja Mamula iz Ženske sobe — Centra za seksualna prava (Hrvatska) prezentirale su rad *o ulozi organizacija civilnog društva u unapređenju sustava pomoći i podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela*. Vedrana Lacmanović iz Autonomnog ženskog centra (Srbija) izložila je rad naslova *Mreža 'Žene protiv nasilja' od osnivanja do decentralizacije*, a Jasmina Nikolić iz Viktimološkog društva Srbije i Biljana Stepanov iz Centra za podršku ženama Kikinde (Srbija) govorile su *o iskustvima i izazovima u decentralizaciji Mreže žena protiv nasilja*. Bejan Šaćiri iz Viktimološkog društva Srbije i Maja Štahan iz Udruge za podršku žrtvama i svjedocima (Hrvatska) prikazali su komparativnu analizu rada službi za žrtve u određenim državama Europe.

Drugog dana konferencije održane su dvije plenarne sekcije. Prva plenarna sekcija realizirana je s naslovom *Ka holističkoj viktimologiji i pravima žrtava* te su u okviru ove sekcije realizirana tri izlaganja. Albin Dearing (Agencija Europske unije za temeljna ljudska prava (FRA, Austrija) prezentirao je rad s naslovom *Ozbiljno shvaćanje prava žena žrtava partnerskog nasilja na zaštitu i pravdu* u okviru koje je prezentirao rezultate provedenog istraživanja dok je Alma Taso Deljković, sa Suda Bosne i Hercegovine (Odjel za podršku svjedocima), dala *prikaz službi za podršku svjedocima i žrtvama u pravosuđu u regiji u kontekstu razvoja od odjela do mehanizama*. Ilse Vande Walle (socijalna radnica i trenerica iz Belgije) održala je izlaganje pod naslovom *Promjenjivi mentalni sklop: novi pristup u svakodnevnom radu sa žrtvama*.

Druga plenarna sekcija nosila je naziv *Viktimizacija, različitost i društvena reakcija*. U okvirima te sekcije održana su tri izlaganja. Christina Zarafonitou s Panteion sveučilišta za društvene i političke znanosti i ESPANADOS (Grčka), Fotini Milioni (ESPANADOS, Grčka) i Martha Lempesi (Sveučilište Kapodistrijsko, Grčka) prezentirali su rad s naslovom *Viktimizacija, vršenje kaznenih djela i socijalna reintegracija u cikličkom odnosu*. Laura Stanila s Pravnog fakulteta Zapadnog sveučilišta u Temišvaru (Rumunjska) i Zoran Pavlović s Pravnog fakulteta Sveučilišta Privredna akademija u Novom Sadu (Srbija) obradili su *rumunjsku perspektivu maloljetnika koji nisu kazneno odgovorni*, dok je Konstatinos Panagos sa Sveučilišta Kapodistrijsko (Grčka) izložio rad *Primjena restorativne prakse u grčkom sustavu maloljetničkog pravosuđa: interesi žrtve i uloga probacijskog službenika u procesu posredovanja između žrtve i počinitelja*.

Posljednja sekcija konferencije bavila se viktimizacijom i diskriminacijom. Sanja Čopić (Institut za kriminološka i sociološka istraživanja i Viktimološko društvo Srbije) i Bejan Šaćiri (Viktimološko društvo Srbija) prezentirali su *rezultate istraživanja stavova stručnjaka i stručnjakinja u Srbiji o rodnoj ravnopravnosti i rodno utemeljenom nasilju*. Danica Vasiljević-Prodanović (Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija) prezentirala je *pregled faktora povezanih s viktimizacijom*

učenika od strane učenika, a Ljiljana Stevković (Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija) prezentirala je rezultate istraživanja viktimizacije kao prediktora obiteljskog nasilja maloljetnika.

Ovogodišnja jubilarna konferencija okupila je znanstvenike i stručnjake iz različitih država te omogućila razmjenu znanja i iskustava u znanstvenom i stručnom smislu.

Pripremila:
Prof. dr. sc. Irma Kovčo Vukadin